

ศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร
สบอ.9 (อุบลราชธานี)
เลขที่รับ ๕๑๖๗
วันที่ 12 ต.ค. ๖๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า โทร. ๐ ๔๕๓๓ ๑๖๗๗ ต่อ ๖๐๑
ที่ ทส ๐๔๑๔.๖๑๔/๑๒๖๖๓ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เติมนักยกรักษาโรคของโรคปลูทั้งคในทวีปยุโรป

เรียน ผู้อำนวยการส่วนทุกส่วน
หัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่มงาน
หัวหน้าศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร
หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุกแห่ง
หัวหน้าสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าจุฬาภรณ์
หัวหน้าศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าอุบลราชธานี
หัวหน้าด่านตรวจสัตว์ป่าทุกด่าน

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) ขอส่งสำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ทส ๐๔๐๔.๑๑/๒๖๒๕๓ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ เรื่อง เติมนักยกรักษาโรคของโรคปลูทั้งคในทวีปยุโรป มาเพื่อทราบและให้หน่วยงานในสังกัดเพิ่มความเข้มงวด เฝ้าระวังการป่วย / ตายของสัตว์ป่า กลุ่มสัตว์เคี้ยวเอื้อง และสัตว์ป่ากลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ รวมทั้งปฏิบัติตามแนวทางการเฝ้าระวัง และป้องกันโรค ของกรมปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

ร. วัชรพงษ์

(นายพิชัย วัชรพงษ์ใหญ่)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙

๑ คำนวณ คำนวณ
- คำนวณค่าน้ำหนักใน ส. ค. ค.
ททพพ. dmpg ubon com.
- คำนวณค่าน้ำหนัก

(นางเจริญพร จิรมงคลการ)
พนักงานธุรการ ส.3

๒ ทราบ
ดำเนินการตามเสก

๑๐๐๐
- 13 ต.ค. ๖๗

(นางพนมมาศ แก้วพรมชัย)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
หัวหน้าศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร

ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า

รับ 8คค2

ถึง ป. 6.5.ค. 2567

หน้าห้อง ผอ.ส.อ.อ.

เลขที่รับ

15159

เลขที่รับ

2567

เลขที่รับ

2567

บันทึกข้อความ

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (อุบลราชธานี)

เลขที่รับ

28181

เลขที่รับ

2567

เลขที่รับ

2567

ส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ ต่อ ๑๖๔๓

ที่ ทส ๐๙๐๙.๑๑/ ๒๖ ๒๙ ๓

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เดือนภัยการระบาดของโรคบลูทังค์ในทวีปยุโรป

- ๑) เรียน ผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ
ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา
ผู้อำนวยการกองคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา

ฝ่ายจัดการสุขภาพสัตว์ป่า

เลขที่รับ 46

รับ เดือน ปี 65ค 67

ด้วยกรมปศุสัตว์ มีหนังสือ ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/๒๓๑๕๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ เรื่อง เดือนภัยการระบาดของโรคบลูทังค์ในทวีปยุโรป แจ้งรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคบลูทังค์ตั้งแต่ช่วงกลางของ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นมา ในทวีปยุโรปรวมถึงตอนใต้ของสหราชอาณาจักร จำนวน ๑๓ ประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะทำงานประเมินความเสี่ยงโรคระบาดสัตว์ สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ ได้จัดการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา โดยกรมปศุสัตว์รายงานโรคดังกล่าวเกิดจากการติดเชื้อไวรัสในสกุล Orbivirus อยู่ในวงศ์ Reoviridae และมีการแพร่กระจายผ่านแมลงพาหะประเภทเห็บ (Culicoides) โดยเชื้อไวรัสก่อให้เกิดโรคในสัตว์ป่าจำพวก กวาง ละมั่งง่าม และแกะบีกฮอร์น ซึ่งอาการรุนแรงมักพบในกวางบางชนิด อาการที่พบ ได้แก่ หน้าบวม เยื่อลูกออกหลุด ไข้ ซาเจ็บ อาการระบบทางเดินหายใจและระบบสืบพันธุ์ ทั้งนี้ ประเทศไทยยังไม่พบ การแพร่ระบาดของโรคบลูทังค์ และยังไม่มีการนำเข้าสัตว์เคี้ยวเอื้องที่มีชีวิต น้ำเชื้อ และตัวอ่อน จากทวีปยุโรป และสหราชอาณาจักร รายละเอียดตามสำเนาหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการเฝ้าระวังการระบาดของโรคดังกล่าว จึงให้แจ้งหน่วยงานในสังกัดเพิ่มความเข้มงวด เฝ้าระวังการป่วย/ตายของสัตว์ป่า กลุ่มสัตว์ เคี้ยวเอื้อง และสัตว์ป่ากลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ รวมทั้งปฏิบัติตามแนวทางการเฝ้าระวัง และป้องกันโรค ของกรมปศุสัตว์ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

☐ สอ.	☐ สอช.	☐ กกม.
☐ สอท.	☒ สสพ.	☐ สทส.
☐ สฟป.	☐ สดณ.	☐ สปร.
☐ สฟอ.	☐ กวช.	☐ สปส.
☐ ศคส.		

(นายวีระ ชุนไชยรักษ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

4๕๔๖7

(นายประสงค์ สุวรรณโชติ)

ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า

"No Gift Policy ทส. โปร่งใสและเป็นธรรม"

๑) กิ่ง นอ. รนอ. ๑

- เก็บ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รับหนังสือ กรม ปศุสัตว์ เพื่อดำเนินการขอใบอนุญาตนกที่ ๑
 - ผลิตเอกสารแจ้ง กิ่ง/กลุ่ม/ศูนย์ นักบริหารในสังกัด เขตภาคเหนือ รับหนังสือ สัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง รวบรวมและรวบรวม
 - ดำเนินการรับหนังสือ รับทราบ และดำเนินการตาม
 - แนวทางการ เพื่อบริหาร และป้องกันโรค
 - ของกรม ปศุสัตว์ ที่เกี่ยวข้องต่อไป
- ไปลงมติคณะ / ลงนาม

นอ
(นาย พชร ประสานจิตต์)
นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ

(นางสาว ชรินทร์ ราชสินธุ์)
นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
หัวหน้าฝ่ายจัดการสุขภาพสัตว์ป่า

นางสาว บงกชมาศ พิมพ์สิน
นายสัตวแพทย์... วิชาการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า

- ๑) - ดำเนินการ
- ลงนามแล้ว

พ. พิชัย
11 5.ค. 2567
(นาย พิชัย วัชรวงษ์ไพฑูริย์)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑

กลุ่มงานจัดการสุขภาพสัตว์ป่า
เลขรับ 3098
วันที่ 4 พ.ย. 2567
เวลา 15.56 น.

เลขรับ 350
วันที่ 5 พ.ย. 67
เวลา 14.32

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
เลขรับ 56876
วันที่ ๑ พ.ย. ๒๕๖๗
เวลา 14.08 น.

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ ๒๓๖๕๘

กรมปศุสัตว์

ถนนพญาไท กทม. ๑๐๕๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า

เลขรับที่ ๒๐๓๓๓
วันที่ ๕ พ.ย. ๖๗
เวลา ๑๐.๓๑

เรื่อง เติบโตภัยการระบาดของโรคบลูทังคในทวีปยุโรป

เรียน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลการประเมินความเสี่ยงโรคบลูทังค จำนวน ๓ แผ่น

๒. องค์ความรู้โรคบลูทังค จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคบลูทังคตั้งแต่ช่วงกลางของ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นมา ในทวีปยุโรป รวมถึงตอนใต้ของสหราชอาณาจักร จำนวน ๑๓ ประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะทำงานประเมินความเสี่ยงโรคระบาดสัตว์ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ จึงดำเนินการจัดประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ระหว่างเวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดิจิทัลวิเทศาภิบาล ชั้น ๗ กรมปศุสัตว์ เพื่อพิจารณาความเสี่ยงการนำเข้าโรคบลูทังคจากทวีปยุโรปตลอดจนการดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการนี้ กรมปศุสัตว์ขอแจ้งผลการประเมินความเสี่ยงการนำเข้าโรคดังกล่าวมายังประเทศไทย (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒) โดยสรุปเบื้องต้น ดังนี้

๑) โรคบลูทังคเกิดจากเชื้อ RNA virus ใน genus Orbivirus, Family Reoviridae ปัจจุบัน มีรายงานพบ ๒๔ Serotypes การติดต่อหลักโดยแมลงดูดเลือดจำพวกตัววัน (Culicoides) และที่มีรายงานคือ การติดต่อผ่านทางสารผสมพันธุ์ผ่านทางน้ำเชื้อ การติดต่อจากแม่สู่ลูก เชื้อไวรัสสามารถก่อโรคได้ในสัตว์หลาย ชนิด ส่วนใหญ่พบรายงานในสัตว์เคี้ยวเอื้อง (แกะ แพะ โค กระบือ) สัตว์ป่า (กวาง ละมั่งง่าม และแกะปิก ออร์น) และสัตว์จำพวกอูฐ ทั้งนี้อาการรุนแรงมักพบใน แกะ และกวางบางชนิด อาการที่พบ ได้แก่ หน้าบวม เยื่อลูกหลุด ไข้ ซาเจ็บ อาการระบบทางเดินหายใจและระบบสืบพันธุ์ ในขณะที่โค แพะ และอูฐมักไม่แสดง อาการหรือมีอาการเล็กน้อยแต่อาจมีอาการรุนแรงได้ในลูกสัตว์ นอกจากนี้โคเป็นตัวยอมโรคสามารถแพร่กระจาย เชื้อได้นานประมาณ ๔ สัปดาห์ ส่วนโคนมอาจพบว่ามีปัญหาน้ำนมลดลงและระบบสืบพันธุ์เป็นระยะเวลานาน

๒) ประเทศไทยไม่พบการระบาดของโรคบลูทังค และไม่ได้มีการนำเข้าสัตว์เคี้ยวเอื้องที่มีชีวิต น้ำเชื้อและตัวอ่อนจากทวีปยุโรปและสหราชอาณาจักร

๓) ผลการประเมินความเสี่ยงเชิงคุณภาพของการนำเข้าเชื้อไวรัสบลูทังคจากปศุสัตว์และ ผลิตภัณฑ์จากทวีปยุโรปและทำให้เกิดโรคในฟาร์มโคและแกะในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ พบว่าหากมีการนำเข้าสัตว์และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ภาพรวมความเสี่ยงอยู่ระหว่างกลางถึงสูง เนื่องจาก เงื่อนไขการนำเข้าสัตว์เคี้ยวเอื้องไม่ได้มีการระบุแนวทางการป้องกันและควบคุมแมลงพาหะระหว่างการกักและ การเดินทางตลอดเส้นทางตั้งแต่ฟาร์มต้นทางจนถึงคอกกักสัตว์ ประกอบกับประเทศไทยมีพื้นที่ซึ่งเป็นพาหะของ โรคนี้เป็นจำนวนมากและสามารถพบได้ตลอดปี ทั้งนี้สามารถแบ่งผลการประเมินตามชนิดสัตว์ที่ได้รับ ผลกระทบ ได้แก่

/๓.๑ ความเสี่ยงกรณี...

๓.๑ ความเสี่ยงกรณีนำเข้าโรคแล้วส่งผลกระทบต่อคนในประเทศอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากไม่แสดงอาการแต่ก็มีโอกาสสูงในการเป็นตัวอมโรคได้ จึงมีโอกาสแพร่เชื้อได้สูง ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจพบในได้โคนมที่อาจมีผลผลิตลดลงในระยะยาว

๓.๒ ความเสี่ยงต่อแกะในประเทศไทยอยู่ในระดับสูง เนื่องจากมีอัตราการป่วย ๑๐๐% และอัตราการตายอาจสูงได้ถึง ๕๐% รวมทั้งหากป่วยตายเป็นจำนวนมากอาจทำให้นักท่องเที่ยวตื่นตระหนกเนื่องจากแกะมักเป็นสัตว์ที่เลี้ยงเพื่อการท่องเที่ยวในหลายพื้นที่

๔) แจ้งเตือนและขอความร่วมมือในการเฝ้าระวังโรคดังกล่าวในสัตว์ป่าที่เกี่ยวข้อง ตามแนวทางผลการประเมินความเสี่ยง

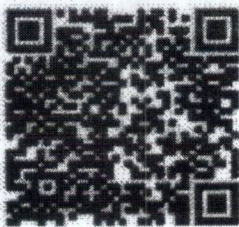
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย จะขอบคุณมาก

ส่ง สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า

(นางสรวิศ บัวนาค)

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

๓๑ ต.ค. ๒๕๖๗

เตือนภัยการระบาดของโรคสุทนต์

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญญฤทธิ์ ปิ่นประสงค์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมปศุสัตว์

กลุ่มงานจัดการสุขภาพสัตว์ป่า

- ๔ พ.ย. ๒๕๖๗

(นายสิทธิชัย นุชัยเหล็ก)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dwaroom@dld.go.th

- ๑๐๘ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๖

(นางสาวกัญญา นรเดชาพันธ์)

นายสัตวแพทย์ชำนาญการ

ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการและโรคอุบัติใหม่

ส่ง ฝ่ายวิชาการและโรคอุบัติใหม่

(นายภัทรพล มณีอ่อน)

นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ

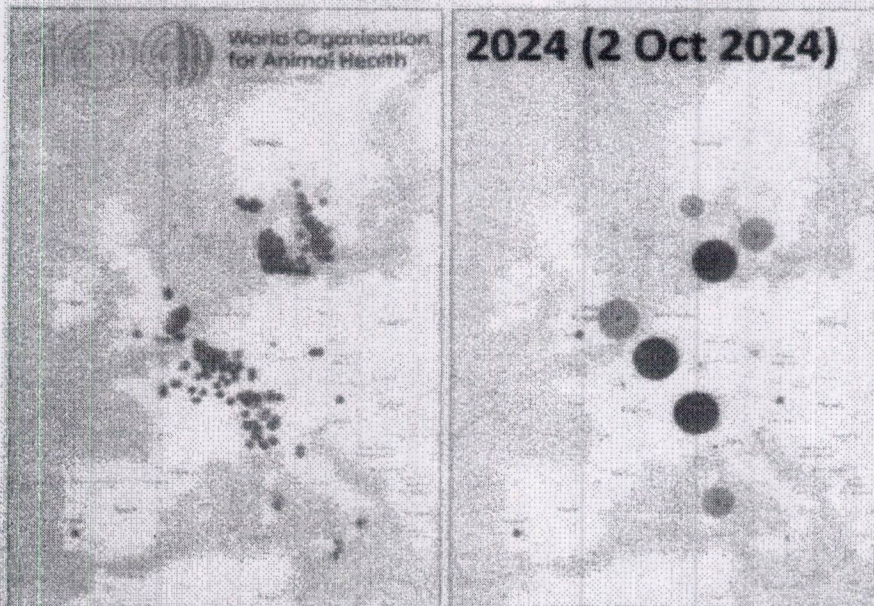
ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานจัดการสุขภาพสัตว์ป่า

โรคบลูทังก์ (Bluetongue Virus: BTV)

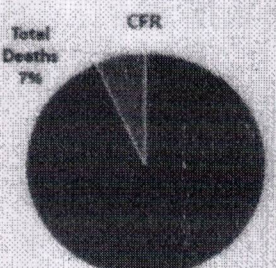
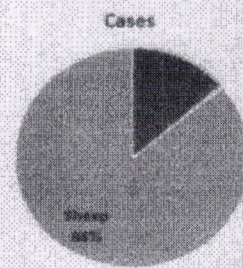
การประเมินความเสี่ยงเชิงคุณภาพของการนำเข้าเชื้อไวรัสบลูทังก์จากปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสหภาพยุโรปและทำให้เกิดโรคในฟาร์มโคและแกะในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2567 - 2568

จัดทำโดย น.สพ. ทศพล เฑษยง, น.สพ. เขมพรพร นุญญ และ สพ.ญ. วรณศิริ เจริญลาก

- ▶ BTV เป็นเชื้อไวรัสสำคัญที่นำโดยมีตัวรับเป็นพาหะ พบการระบาดอย่างต่อเนื่องในสหภาพยุโรปตั้งแต่ช่วงกลางของ พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา ถึงแม้ว่าประเทศไทยไม่มีการนำเข้าสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องจากพื้นที่ดังกล่าว รวมถึงไม่พบการระบาดของ BTV ในประเทศไทย แต่เพื่อเป็นการป้องกันและแจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมปศุสัตว์จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของโรค BTV ขึ้น เนื่องจากประเทศไทยมีแหล่งพาหะที่สามารถแพร่โรคได้เป็นจำนวนมากซึ่งอาจทำให้การกระจายตัวของโรควิวัฒนาการและทำให้การกำจัดโรคเป็นไปได้ยาก
- ▶ สำหรับผลการประเมินพบว่าความเสี่ยงจากการนำเข้าโคมีชีวีตอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากไม่แสดงอาการแต่เป็นตัวอมโรคได้ระยะเวลานาน จึงมีโรคระบาดแพร่เชื้อได้สูง ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจพบในโคโคนมที่อาจมีผลผลิตลดลงในระยะยาว
- ▶ ความเสี่ยงของโรคในแกะอยู่ในระดับสูง เนื่องจากมีอัตราการป่วย 100% และอัตราการตายอาจสูงได้ถึง 50%
- ▶ จากผลการประเมินพบว่าหากการจัดพาหะ ป้องกันแมลงไม่ให้มากัดสัตว์ ตลอดจนเส้นทางของการนำเข้าทั้งยานพาหนะและคอกกักสัตว์ รวมถึงการแจ้งการตรวจเชื้อและการเฝ้าระวังการลักลอบนำเข้าเชื้อ/ตัวอ่อนสัตว์เลี้ยงเอื้อเข้ามาในประเทศไทย นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการป้องกันโรคดังกล่าว

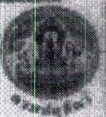
type	Country	Cases		Deaths		Total Cases	Total Deaths
		Cattle	Sheep	Cattle	Sheep		
1	Austria	1	-	-	-	1	-
	Czech Republic	-	-	1	-	1	-
	Denmark	325	1	283	3	608	23
	France	276	-	192	3	470	22
	Germany	262	41	147	2	412	20
	Luxembourg	2	-	-	-	2	-
	Norway	11	-	27	2	38	2
	Portugal	-	-	15	-	15	1
	Sweden	7	-	8	-	15	-
	Switzerland	240	-	399	3	639	25
4	United Kingdom	326	-	69	-	395	3
	Austria	2	-	-	-	2	-
5	Italy	50	-	8,741	3	8,791	682
	Switzerland	112	-	45	-	157	-
16	Greece	1	-	48	-	49	19
	Czech Republic	-	-	5	-	5	-
N/A	Norway	-	3	10	-	11	-
Total		1,526	43	10,386	16	12,055	821

สถานการณ์โรคในยุโรปและสหราชอาณาจักร

BTV มีรายงานการระบาดทางระบบฐานข้อมูลสุขภาพสัตว์โลก (WAHIS) ของ WOAH อย่างต่อเนื่องในสหภาพยุโรปตั้งแต่ช่วงกลางของ พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา ในพื้นที่ทางตอนเหนือและใต้ของทวีปยุโรป รวมถึงตอนใต้ของสหราชอาณาจักร ซึ่งหลายพื้นที่ที่ไม่มีการระบาดของโรคมากระยะหนึ่งแล้ว โดยพบว่าการระบาดมากที่สุดในปี พ.ศ. 2566 เกิดจากเชื้อไวรัสซีโรไทป์ 8 และ 3 ลำดับ ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ไม่มีวัคซีนต่อซีโรไทป์ 3 จึงทำให้การระบาดของซีโรไทป์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึง พ.ศ. 2567 พบว่าการระบาดของซีโรไทป์ 3 อย่างกว้างขวางทางตอนกลาง ตะวันตกและประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียรวม 13 ประเทศ

สำหรับข้อมูลเชิงสถิติจากระบบฐานข้อมูลดังกล่าว ณ วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2567 พบสัตว์ป่วยแล้วกว่า 12,055 ตัว แบ่งเป็นแกะร้อยละ 86 และ โค ร้อยละ 14 สำหรับสัตว์ตาย 811 ตัว คิดเป็นร้อยละ 7 ของสัตว์ป่วย-ตายทั้งหมด

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

รับรองโดย คณะทำงานประเมินความเสี่ยงโรควิวัฒนาการ สคณ.

จัดทำเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2567

BTV: สาเหตุและการติดต่อ

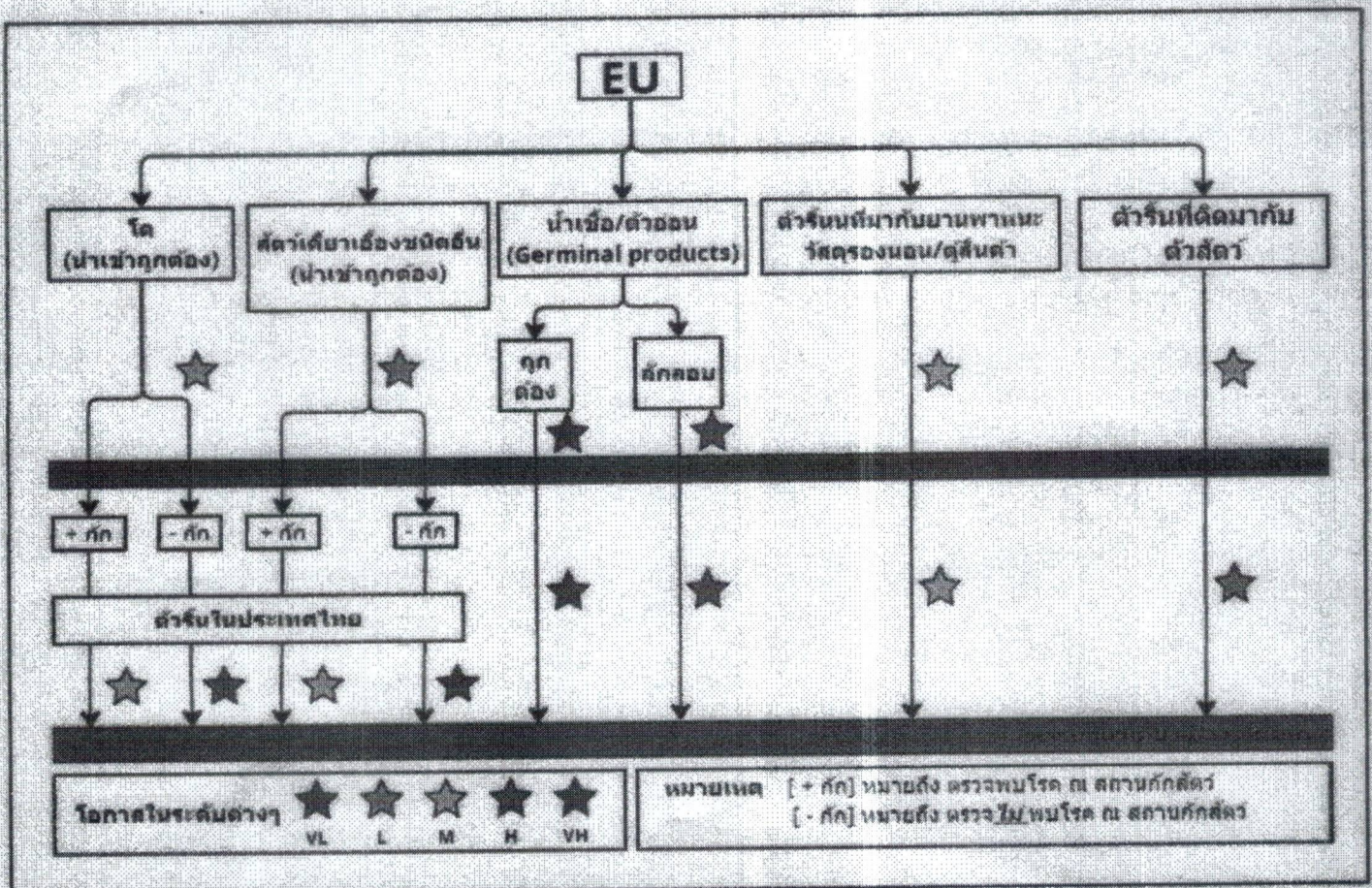
เกิดจากเชื้อไวรัส Bluetongue (BTV) เป็น non-enveloped double-stranded RNA virus อยู่ใน genus Orbivirus ใน Family Reoviridae ปัจจุบันมีรายงานพบ 29 Serotypes ซึ่งแต่ละ Serotype ไม่มีภูมิคุ้มกันแบบ Cross protection จึงจำเป็นต้องใช้วัคซีนที่จำเพาะต่อเชื้อ ซึ่งปัจจุบันมีโรไทป์ 3 และ 8 พบว่ามีการระบาดอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการใช้วัคซีนต้องมีการประเมินความเสี่ยงและพิจารณาอย่างเข้มงวดเพราะวัคซีนมีระยะการป้องกันไม่แน่นอนและป้องกันการติดเชื้อไม่ได้ เป็นการลดความรุนแรงและลดการแพร่เชื้อ

ติดเชื้ได้ในสัตว์หลายชนิด ส่วนใหญ่จะพบรายงานจาก สัตว์เคี้ยวเอื้อง (แกะ แพะ วัว ควาย) และสัตว์ป่า (กวาง ละมั่งง่าม และแกะปิกฮอว์น) สัตว์จำพวกอูฐ ช้าง และยังมีรายงานพบการติดเชื้อในสัตว์กินเนื้อทั้งสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า

การติดต่อหลักโดยทั่วไปด้วยแมลงดูดเลือดจำพวกตัววัน (Culicoides) เป็น biological vector โดยเชื้อจะอยู่ในแมลงได้ตลอดชีวิต การติดต่ออื่น ๆ ที่มีรายงานคือการติดต่อผ่านทางน้ำเชื้อ การติดต่อจากแม่สู่ลูก การติดต่อจากการกิน การติดต่อแบบ mechanical vector ดังนั้นการป้องกันแมลงพาหะจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมและป้องกันโรค

อาการรุนแรงมักพบใน แกะ กวางบางชนิด อัตราการป่วย 100% อัตราการตาย 0-50% อาการที่พบ ได้แก่ ไข้สูง หนาวสั่น อาการระบบทางเดินหายใจและระบบสืบพันธุ์ ในขณะที่โค แพะ และอูฐมักไม่แสดงอาการหรือมีอาการเล็กน้อยแต่อาจมีอาการรุนแรงได้ในลูกสัตว์ นอกจากนี้โคตัวอมโรค สามารถแพร่กระจายเชื้อได้นานประมาณ 9 สัปดาห์ ส่วนโคนมอาจพบว่ามีปัญหาน้ำนมลดและระบบสืบพันธุ์เป็นระยะเวลานาน

เส้นทางความเสี่ยง

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์

รับรองโดย คณะทำงานประเมินความเสี่ยงโรควัวบ้าสัตว์ สดบ.

จัดทำเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2567

BTV: ผลการประเมิน Rapid risk assessment

ปัจจัยเสี่ยงของการนำโรคจากต่างชาติ	ประเภท	Entry Assessment		Exposure Assessment		สภาพโอกาสการเกิดโรคในปศุสัตว์ในพื้นที่	เหตุผลประกอบการประเมิน
		โอกาสของการนำโรคเข้าประเทศ	ระดับความเชื่อมั่น	โอกาสที่ปศุสัตว์ในระดับความประเทศจะติดเชื้อ	เชื่อมั่น		
โค (นำเข้าถูกต้อง)	พบโรคในคอกกัก	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	น้อย	เมื่อเข้าสู่ประเทศแล้วมีการกัก 28 วัน + ตรวจ 1 ครั้งในวันที่ 3 ทั้งนี้หากพบผลบวกจะมีการทำลายตาม พรบ. โรคระบาดสัตว์ แต่ไม่มีการระบุรายละเอียดเงื่อนไขการกักขังซึ่งต้องควบคุมพาหะการนำเข้ากรณีใด จึงมีโอกาสแพร่เชื้อระหว่างการกักหรือขนส่งได้ตลอดเวลา
	ไม่พบโรคในคอกกัก	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	เหตุผล = ข้อ 1 โดยโคที่ติดเชื้อ 99 % มีโอกาสเป็น Carrier ได้ไม่เกิน 60 วันหลังจากติดเชื้อ และยังไม่พบอาการ โดยอาจมี 1% ที่แพร่เชื้อได้มากกว่า 60 วัน
สัตว์เคี้ยวเอื้องอื่น (นำเข้าถูกต้อง)	พบโรคในคอกกัก	น้อย	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	น้อย	โรคมีความรุนแรงในแกะ โดยสัตว์เคี้ยวเอื้องชนิดอื่นไม่เชื่อได้แต่ไม่จัดเป็น carrier ของโรค
	ไม่พบโรคในคอกกัก	น้อย	สูง	น้อยมาก	ปานกลาง	น้อยมาก	เหตุผล = ข้อ 3
น้ำนมสัตว์อื่น	ถูกต้อง	น้อยมาก	สูง	น้อยมาก	ปานกลาง	น้อยมาก	มีความการตรวจโรคในศุลกากรที่ผู้ส่งออกจนผลิตภัณฑ์ก่อนนำเข้าอย่างเข้มงวด
	ลักลอบ	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ปานกลาง	เชื้อมีอยู่ในน้ำนม และสัตว์อื่นในครัวเรือนสามารถติดเชื้อได้
ตัววันที่มากับยานพาหนะ/วัสดุรองนอน/ผู้สินค้า		ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	น้อย	ตัววันที่มากับยานพาหนะ 1 เดือน และสามารถถ่ายทอดเชื้อในคอกหรือที่ ที่มีความการดูแลอนามัยของวัสดุและยานพาหนะ ตลอดจนการกักขังของสัตว์สูง ๆ ณ ท่าเรือยังไม่ชัดเจน แต่เนื่องจากมีการพัฒนาผ่านและจึงอาจลดจำนวนแมลงได้บางส่วน
ตัววันที่มากับตัวสัตว์		ปานกลาง	ปานกลาง	น้อย	ต่ำ	น้อย	มีการฉีดพ่นยาฆ่าแมลง (insecticide) หลังนำเข้า อย่างไรก็ตามไม่พบว่ามีโรคในโคแมลง (insect repellent) ซึ่งป้องกันไม่ให้แมลงนำตัวสัตว์ ซึ่งมีโอกาสแพร่เชื้อได้

ระดับโอกาสของความเสี่ยง 5 ระดับ ได้แก่ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก
ระดับความเชื่อมั่น 3 ระดับ ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง

ประเภทผลกระทบ	รายละเอียด	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ		เหตุผลประกอบการประเมิน
		โค	แกะ	
เชิงชีววิทยาต่อปศุสัตว์ไทย	อัตราป่วยในสัตว์ที่ติดเชื้อ	ปานกลาง	สูงมาก	โค: อัตราการป่วยไม่สูง และมักไม่แสดงอาการ และ อัตราการป่วย 100%
	อัตราตายในสัตว์ที่ติดเชื้อ	ปานกลาง	สูง	เชื้อไวรัสมีความรุนแรงในแกะ ประมาณ 0 - 50%
	การป่วยหลายของชน	ปานกลาง	ปานกลาง	ไม่เป็นโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน
เชิงสาธารณสุข	ผลทางจิตวิทยาต่อผู้บริโภค	ปานกลาง	ปานกลาง	และมีอัตราการป่วยและตายสูง อาจทำให้มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในความปลอดภัย รวมถึงอาจมีการเผยแพร่ข่าว social media ให้ความรู้ว่าการเกิดโรคในปศุสัตว์ที่เลี้ยงเพื่อการบริโภคเป็นปกติ
	การกีดกันทางการค้า	ปานกลาง	ปานกลาง	บรรจุอยู่ใน terrestrial animal health code แต่ไม่ใช่โรคติดต่อร้ายแรง ไม่พบในผลิตภัณฑ์สัตว์โดยทั่วไปยกเว้น น้ำเชื้อและตัวอ่อน โดยสัตว์มีชีวิตสามารถส่งออกได้ตามมาตรการ เช่น ฉีดวัคซีน มาจากพื้นที่ที่ไม่มีการระบาด ควบคุมพาหะ เป็นต้น
เชิงเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ	อุตสาหกรรมภายในประเทศ รวมถึงปริมาณผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด	ปานกลาง	ต่ำ	• โศกนาฏภัยได้วิวัฒนาการด้านผลผลิตน้ำนมและระบบสืบพันธุ์ในระยะยาว รวมถึงเป็นสัตว์โรค • ประเทศไทยเลี้ยงแกะจำนวนน้อย มักเป็นเพื่อการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มเป็นหลัก
เชิงสิ่งแวดล้อม	การพักค้างในสิ่งแวดล้อม	ปานกลาง	ปานกลาง	เชื้อสามารถกำจัดได้ง่ายโดยวิธีการทั่วไป
สรุประดับผลกระทบ		ปานกลาง	สูงมาก	

		โค	แกะ
สรุปผลการประเมิน Rapid Risk Assessment	สรุป ระดับโอกาส	สูง	สูง
	สรุป ระดับผลกระทบ	ปานกลาง	ปานกลาง
	ระดับความเสี่ยง	ปานกลาง	สูง

ระดับผลกระทบ 5 ระดับ ได้แก่ ต่ำมาก ต่ำ ปานกลาง สูงและสูงมาก

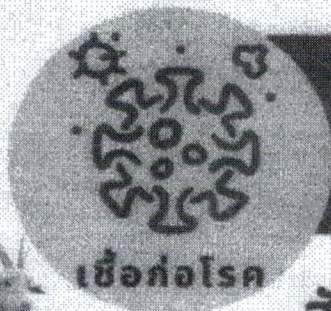
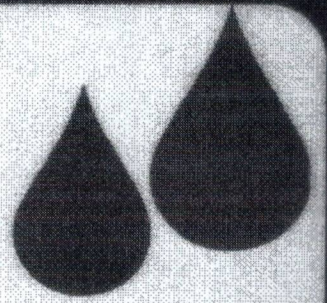

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์

รับรองโดย คณะทำงานประเมินความเสี่ยงโรคระบาดสัตว์ สคบ.

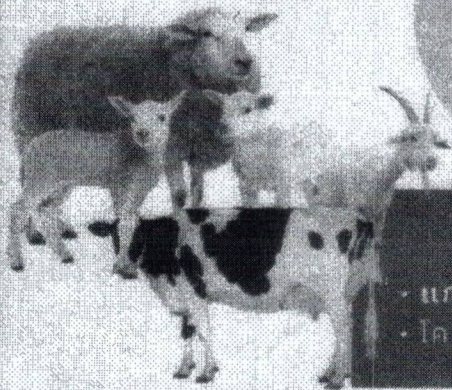
จัดทำเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2567

โรคบลูทังจ (BLUETONGUE)

เชื้อ บลูทังจ ไวรัส
(Bluetongue virus)

สัตว์ที่ไวต่อการเกิดโรค

สัตว์เคี้ยวเอื้อง : แกะ แพะ โค กระบือ อูฐ ควาย

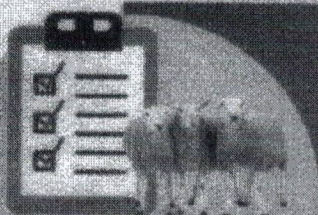
- แกะ มีความไวต่อการติดโรค และแสดงอาการทางคลินิกมากที่สุด
- โค แพะ อูฐ กระบือ และสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องพบอาการป่วยแบบไม่แสดงอาการ

การติดต่อ และแพร่กระจายของโรค

ติดต่อผ่านการกัดของ " ไร้น " (Culicoides)

ตัวไร้นจะถูกเลือกสัตว์ป่วยและอยู่ในระยะที่ไวรัสอยู่ในกระแสเลือด (Virémia)

- ไม่ติดต่อจากการสัมผัส
- ไม่ติดต่อจากสัตว์สู่คน

อาการของโรค ในแกะ

- มีไข้ (42 องศาเซลเซียส)
- บวมที่บริเวณหน้า รับฝปาก รอบๆ ปาก และจมูก
- มีการอักเสบ เกิดแผลหนอง และ การหลุดลอกของเนื้อเยื่อบริเวณปาก และจมูก
- สันบวม และบวมเนื่องจากภาวะขาดออกซิเจน
- ขาดะเพลก จากการอักเสบของกล้ามเนื้อ และผิวหนังบริเวณเท้า
- แท้งไข่ม้วนและที่ติดเชื้อไข่ม้วนช่วงสามเดือนแรกของการตั้งท้อง
- บวมที่เนื้อเยื่อบริเวณปากและจมูก ทำให้มีอาการหอบ และน้ำลายไหล

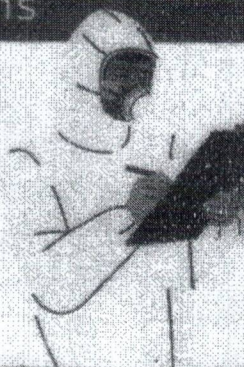
การรักษา

- ไม่มีการรักษาที่จำเพาะของโรคบลูทังจ
- รักษาตามอาการ

การป้องกัน

- ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์เข้า ออก พื้นที่ และสัตว์นำเข้า
- ควบคุมพาหะนำโรค

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

